

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI 2025

Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto, siirtynyt Kemijärven kaupungin vastuulle 1.1.2023 alkaen. Vuosi 2025 oli kolmas toimintavuosi uudessa vastuukuntaorganisaatiossa.

Toiminta-alueen kunnat: Kemijärvi, Pelkosenniemi, Salla ja Savukoski.

1. Eläinlääkäripalvelut

Vastaanottojen lukumäärä alueella on 3, Sallassa ja Kemijärvellä kahden eläinlääkärin vastaanotot, Savukoskella yhden. Eläinlääkäriresurssit virkojen mukaan on 5,4 htv, 6 henkilöä. Alueella sijaistetaan joustavasti. Avustavaa henkilökuntaa on n. 1 htv:n verran, 2 henkilöä. Kemijärven toisen viran viranhaltijoissa on ollut vaihtuvuutta, ja virka on ollut täyttämättä 4 kuukautta. Virka saatiin täytettyä 11.8.2025 alkaen. Savukosken-Pelkosenniemen kunnaneläinlääkärin virka on ollut ilman vakituista työntekijää 7.8.2025 alkaen. Sijaisia on saatu vaihtelevasti. Eläinlääkäripalveluissa on ollut vajetta yhteensä 0,6 htv. Palveluita on kuitenkin pystytty tarjoamaan kohtuullisessa ajassa ja pääsääntöisesti kaikilla vastaanotoilla. Alueen vastaanotoilla tarjotaan myös perustason ylittävää palvelua, mm. leikkauksia, hammashoitoja, ultraääni- ja röntgentutkimuksia sekä in house -laboratoriodiagnostiikkaa.

2. Eläinlääkäripäivystys

Päivystys on toiminut vuorokauden ympäri koko vuoden. Kiireellinen eläinlääkäriapu on järjestynyt alueella kohtuullisessa ajassa ja etäisyydellä. Päivystysalue kattaa maantieteellisesti Kemijärven, Pelkosenniemen, Sallan ja Savukosken kunnat ja alueella on keskitetty yhteydenottopalvelu numerossa 060019699. Harvan asutuksen ja pienen eläintiheyden vuoksi eriytettyä päivystystä ei ole katsottu tarpeelliseksi. Päivystykset ovat pääsääntöisesti rauhallisia, vaikkakin sitovia. Päivystäviä eläinlääkäreitä on normaalitilanteessa päivystysrenkaassa viisi.

3. Maksut

Koko alueella on otettu käyttöön klinikkamaksut 1.2.2023. Maksuja korotettiin vuoden 2025 alusta. Maksut ovat porrasteiset: rokotuksista, kontrollikäynneistä 3 eur, peruskäynneistä 12 eur ja narkoosia vaativista toimenpiteistä 19 eur, päivystysaikaisista käynneistä aina 19 eur. Laitemaksuja peritään ultraäänilaitteen käytöstä 20 eur ja röntgenkuvauksesta 40 eur. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Loppuvuodesta tehtiin myös uuden eläinlääkintähuoltolain mukainen päätös täydentävän palvelun maksusta, joka otetaan käyttöön 1.1.2026.

Keskitetty yhteydenottopalvelu myös arkisin otettiin käyttöön 23.9.2025. Puheluiden hinnat ovat arkisin klo. 8-15 8 snt/min, päivystysaikana arkisin klo. 15-22 ja viikonloppuisin klo. 8-22 1,72 eur/min, ja aina öisin klo. 22-8 4,10 eur/min.

Alueella on käytössä subventiot hyötyeläinkäynneistä ja hevosten akuuteista sairaskäynneistä päivystysaikaan.

4. Ostopalveluiden laadun arviointi

Alueella ei ole käytössä ostopalveluita.

5. Yksityiset eläinlääkäripalvelut

Alueella on yksi yksityinen palveluntarjoaja. Lapin maakunnassa kauempana Rovaniemellä sekä Koillismaalla Kuusamossa yksityistä palvelutarjontaa ei ole huomioitu mitenkään kunnan palveluiden mitoituksessa. Yksityiset ovat pääsääntöisesti valtakunnallisen eläinlääkintähuollon valvontaohjelman mukaisia saavutettavuustavoitteita kauempana maantieteellisesti, niiden

palvelukapasiteetti on rajallinen ja lisäksi ne pääsääntöisesti sulkevat ovensa iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja juhlapäyhinä sekä muina loma-aikoina, jolloin alueen päivystäjät joutuvat huolehtimaan myös yksityisten klinikoiden potilaista. Lähin ympäri vuorokauden päivystävä eläinsairaala on Oulussa.

6. Tuotantoeläinten terveydenhuoltopalvelut

Terveydenhuoltopalveluita on saatavilla alueen nautatiloille kysynnän mukaan.

Terveydenhuoltosopimukset ovat eläinlääkärikohtaisia ja esimerkiksi lomien ja muiden poissaolojen aikana käynnin voi tehdä toinen eläinlääkäri. Poissaolon pitkittyessä sopimus uusitaan toisen eläinlääkäriin kanssa. Terveydenhuoltokäynnit on pyritty järjestämään siten, että alueen muut eläinlääkärit hoitavat akuutit potilastapaukset päivinä, joille on terveydenhuoltokäyntejä sovittu, jotta terveydenhuoltoa tekevällä eläinlääkärillä on työrauha. Lypsykarjatilojen määrä laskee edelleen.

7. Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta

Alueella on yksi valvontaeläinlääkäri virka, jota hoidetaan 60 % työajalla. Virkaa on hoidettu osan vuodesta 50 % ja vajetta kompensoitu yhden praktikon tekemällä 20 % valvontaosuudella.

Parityöskentely on mahdollistettu osa-aikaisen valvontaeläinlääkäriin tai praktikoiden osallistumisella tarvittaessa työparina valvontakäynteihin, mikä lisää työturvallisuutta ja työssäjaksamista. Praktikot hoitavat myös akuutteja eläinsuojelutapauksia valvontaeläinlääkäriin poissaolojen aikana. Valvontaeläinlääkärit ovat toimineet Lapin aluehallintoviraston työnohjauksessa, vuodenvaihteesta 2026 alkaen Ruokaviraston ohjauksessa.

8. Pätevyyden ja osaamisen varmistaminen sekä valvontaeläinlääkäreiden perehtymisen tukeminen

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukainen koulutustavoite täydennyskoulutuksesta (8 pv/hlö/vuosi) ei yksikössä ole jokaiselle viranhaltijalle toteutunut.

Koulutusten toteutuminen edellyttää myös viranhaltijoiden omaa aktiivisuutta koulutuksiin hakeutumisessa. AVI:n koulutuksiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan priorisoiden niitä ja myös valmiuseläinlääkärikoulutuksiin (valtion eläintautivalvonta ja -valmius) on pyritty osallistumaan. Eläinlääkäripäiville osallistui kaksi eläinlääkäriä. Yksikön eläinlääkäreille on myös pääsääntöisesti annettu palkallinen vapaa, mikäli ovat osallistuneet erilaisiin täydennyskoulutuksiin oma-aloitteisesti omalla kustannuksellaan (Kaupungin käytäntö 5 pv vuodessa). Omaehtoisia koulutuksia, joihin ei ole haettu vapaata, ei ole tilastoitu. Riittäviin koulutusmäärärahoihin ja resursseihin pitää kiinnittää erityishuomiota jatkossakin. Yksikössä on paikallinen sopimus ESAVS-kurssin kaltaisesta jatkokouluttautumisesta kaikille eläinlääkäreille, mikäli Kemijärven toisen viran rekrytointi onnistuu vuodeksi. Tämä realisoitui 2025.

9. Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

	Lukumäärä 2025 (2024) (2023)	Muutos% 2024–2025
Virka-aika:		
Sairaskäynnit	254 (281) (296)	-9,6 %
Terveystenhuoltokäynnit	18 (25) (25)	-28 %
Pieneläinvastaanottokäynnit	3968 (4419) (3450)	-10,0 %
Päivystys:		
Sairaskäynnit	88 (42) (79)	+ 109,5 %
Pieneläinvastaanottokäynnit	209 (197) (201)	+ 6,1 %
Porojen loislääkitys	19300 (17062) (17000)	+ 13,1 %

10. Valvontaeläinlääkärin tilastot 2025

	2025	2024	2023	
Tapahtumia	80	103	85	-22,3 %
Joista päätöksiä	15	14	15	+7,1 %
Joista näytteenottoja	4	6	6	-33,3 %
Joista lausuntoja	2	1	2	+100,0 %
Tarkastuksia	59	82	59	-28,1 %
Joista eläinsuojelutarkastuksia:	50	75	47	-33,3 %
Valvontasuunnitelman mukaisia eläinsuojelutarkastuksia	6	10	11	-40 %
Uusintatarkastuksia	8	8	6	0 %
Epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia	44	57	30	-22,8 %
Tutkintapyyntöjä	2	1	3	100 %
Vastaanotettuja eläinsuojeluilmoituksia	51	86	61	-40,7 %